

EL LLENGUATGE

11/VIII/1977

Fia't de la llum!

La traducció humorística de la cèlebre frase llatina «Fiat lux» en Fia't de la llum! es deu a l'enginyer del periodista Josep M Lladó. No fa gaire ha estat reproduïda en un conte de política-ficció —amb el degut reconeixement de la seva paternitat— però amb una transcripció defectuosa: «Fiat de la llum». No es tracta pas de retreure la incorrecció que s'hi observa, que al capdavant consisteix en l'omissió d'un signe de l'apòstrof, però el fet ens suscita un parell de reflexions: una, de caràcter general, que és realment sorprenent de veure com resulta de difícil que qualsevol breu frase en català que aparegui inclosa en un text castellà no contingui cap errada. L'altra, que la confusió de conjunts com fia't, acosta't o renta't, amb els mots fiat, acostat i rentat és prou corrent perquè valgui la pena de dedicar-hi un comentari.

La t que apareix després d'un apòstrof en una frase com Fia't de la llum no és sinó la reducció de la forma del pronom feble de segona persona del singular, et el qual, acompanyant un imperatiu, va situat a continuació del verb. Fia't de la llum, traslladat a la segona persona del plural, originaria Fieu-vos de la llum. I frases anàlogues podrien ésser Acosta't cap a mi, Renta't amb aquest sabó, Pentina't una mica, Recorda't de venir, Afanya't que no hi arribis massa tard... En canvi, les formes fiat, acostat, rentat, pentinat, recordat i afanyat, amb les quals es confonen els anteriors conjunts d'imperatiu i pronom, són les de participi passat, fàcilment exemplificables en frases ben usuals: No s'ha fiat de mi, S'ha acostat al balcó, M'he rentat cada dia, Encara no m'he pentinat, S'ha recordat de mi, T'has afanyat a venir. Remarquem que, malgrat la confusió, tan fàcil de produir-se, entre fia't i fiat acosta't i acostat, etc., no hi ha pas identitat de pronunciació. En el primer cas —fia't, acosta't— l'accent tònic recau a la i i en el segon —fiat, acostat— recau a la a.

Creiem que l'explicació teòrica és molt simple. Aplicar-la a la pràctica exigeix, només, ésser conscient del fet o aturar-se a reflexionar-hi.

ALBERT JANE